

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș.

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirii No. 25.

Apare în fiecare Duminica.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Castitatea (Curătenia).

trad. din franceză după Rua

Izvorul grației calea ducătoare la, cer, gajul sigur al împărăției cerești, comoara bogăției și darurilor, barca ducătoare la Isus — mijlocul sigur de a ne apropia de Dânsul și scumpa sa Maică, este virtutea, una dintre cele mai admirabile virtuți atât înaintea lui D-zeu cât și a oamenilor, este curătenia. Castitatea, gloria trupului, parfumul sufletului, floarea virtuților, patul sfințeniei, ornamentul vieții. Mai mult! Om nu e vrednic a o spune aceasta, ar trebui să avem limba unui înger pentru a putea descrie această virtute îngerească.

Sub castitate nu înțelegem virginitatea, care este un dar special acordat de bunul Dumnezeu sufletelor alese, sub castitate înțelegem abstenența perfectă dela plăcerile nepermise ale cărnei, care nu este numai o poruncă aspră ci un fapt, fără de care nu e mântuire. Intreaga Sf. Scriptură ne-o spune aceasta, nefiind numai o maximă lumească, cum susțin unii. „Nimic pătat — zice Apoc. (XX 27) nu va intra în împărăția cerurilor”, lată, deci, că e clar ca lumina soarelui, că nici cu cea mai mică pată nu va intra nimeni în împărăția cerească. „Nici desfrânații, nici idololatrii, nici afemeiații, nici sodomiiții, nici furii, nici lacomii, — zice Sf. Apost. Pavel —

nu vor intra în împărăția cerurilor”. (Cor. 6-9-10). Puțin mai departe continuă: „carnea și sângele nu pot moșteni împărăția lui Dumnezeu, nici stricăciunea va moșteni stricăciunea” (Ib. XV. 50). „Afară, afară desfrânații”! strigă Sf. Ioan în Ap. XXI. Toți doctorii, toți Sf. Părinți. Precum soarele nu poate fi văzut de cât cu suflet curat. Isus încă nu făgăduiește vederea gloriei sale de cât inimilor curate. „Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu”. Înainte de toate, — zice Origenes — cel ce voințe să fie mântuit, trebuie să fie curat. „Nefericiți cei necurați cu inima” — strigă Sf. Bernard.

(Va urma)

Vizitațiune canonică.

Preasfințitul episcop al Gherlei *Dr. Iulia Hossu*, neobositul Arhipăstor, abia sosit dela Roma a și început vizitațiunea parohiilor din districtele protopopești Reteag, Cristur și Câtcău. Calea apostolică, care dorește a-o parcurge cu aceasta ocaziune, va reclama o durată de trei săptămâni fără întrerumpere și anume dela 8 până la 29 Iunie crt. terminând cu misiunile dela Mănăstirea Bixadului, cari se vor ținea în 26—29 Iunie crt.

Vă rog — spune Preasfinția Sa — cu toată căldura, venerați și iubiți Frați, pregătiți cu grijă poporul credincios pentru primirea cuvântului Evangheliei, care cu atâta drag îl aduc în mijlocul vostru, pentru ca străduințele noastre să aducă rod imbelșugat întru ridicarea sufletească a poporului iubit. Sprijinul rugăciunilor voastre vor întări slabele mele puteri, împreună lucrând Domnul cu darul său preasfânt. Tălmăciți, Vă rog, poporului credincios glasul meu de chemare de a alerga la picioarele Maicei Domnului dela Mănăstirea Bixadului, unde cu îmbrățișare sfântă ne vom revedea. Darul Domnului cu voi. Dragostea mea cu toți întru Hristos Isus.

Mănăstirea dela Bixad.

În legătură cu parințescul glas de chemare a prebunului nostru Arhireu *Iuliu*, care cu atâta dragoste ne cheamă ca pentru primirea sufletelor noastre să luăm parte la sfintele misiuni ce se vor ținea la 26—29 Iunie crt. în sfânta Mănăstire a Bixadului, socotim a fi potrivit se dăm — după broșura regretatului egumen Clemente nu de mult în Domnul adormit — unele notițe despre aceasta Mănăstire, ca cetitorii noștri evlavioși să cunoască barem în parte trecutul acestui loc de rugă.

În partea de miază noapte a jud. Sătmar, partea așa numită „Țara Oașului“, se află pe o colină pitorească, frumoasa mănăstire a Bixadului.

Acestă mănăstire a fost fondată de călugărul și archimandritul Isaia de Károlyi, de naționalitate grec din orașul Trapezunt, situat lângă Marea Neagră, unde era Archimandritul Că-

lugărilor. În anul 1869 a fost trimis dela Roma, la cererea cardinalului Leopold Colonich împreună cu episcopul grec din Sebastopol, Ioan Iosif Camellis să unească pe Români și Ruși cu scaunul apostolic și să lățiască unirea în tot locul. Cu timpul Ioan Iosif Camellis, care și el a fost călugăr bazilitan, a ajuns episcop la Muncaci și Isaia, ajutorul lui în cele sufletești, vicar apostolic în județele Sătmar și Bihor.

Isaia propogând peste tot unirea și ținând predici populare, a ajuns și în „Țara Oașului“, în locul acel frumos, unde e astăzi mănăstirea Orduului Sf. Vasile cel Mare, fondată de dânsul la 25 Martie 1695. cu învoirea împăratului Leopold I. și cu ajutorul poporului. Prima mănăstire a fost de lemn pe care și dânsul a ales-o de locuință împreună cu alți 3 călugări, trăind în cea mai mare armonie și dragoste frățiască, propovăduind evanghelia dreptății la toate popoarele din jurul Sătmarului în Bihor ba și în Maramureș. Aici a trăit cu călugării lui în liniște, făcând multe lucruri bune și lucrând pentru mărirea lui Dumnezeu, până în anul 1703, 15 Mai, când a fost ucis în chinurile cele mai mari, precum scriu cei 3 călugări cari au fost martorii groasnicei sale morți. Pe lângă toate cele rele ce vorbește lumea despre călugări, totuși cei mai pricepuți recunosc că, ce buni au fost totdeauna, ca propovăduitori ai științei, literaturii și vieții cumpătate. Ei retrași din lume în viața călugărească, s'au jertfit pentru cultura poporului și mărirea lui Dumnezeu. Singurătatea și abținerea: Solitudo și desertum, Isaia le-a iubit din inimă. Pentru el au fost nu numai florile virtuții, ci și fundamentul științei și al religiunii pe care a propovăduit-o.

Viața lui Isaia era liniștită și plină de evlavie cum este de fapt a călugărilor cei buni, în a căror inimă numai ochiul Dzeesc poate străbate. Toată viața i-a fost sfințită cu muncă cinstită până la sfârșitul cel groaznic. Putem zice că el a fost martir și a peceluit cu sfințenia și sângele lui ceea ce a propovăduit în viață. Isaia de Károlyi Archimandrit și călugăr al Ordului S. Vasile cel Mare, a fost un stâlp puternic al bisericii. De-i cercetăm viața privată, ori viața lui religioasă, ori credința cea tare a sufletului, îl vedem ca pe cel mai înțelept, cult și cu caracter, cari virtuți l-au ridicat deasupra tuturor călugărilor.

Cei trei călugări cari au fost cu Isaia Archimandrit, al mănăstirii de Bixad, sunt următorii:

Atanasie Rudniac, răposat în anul 1742, 22 Decembrie; Andreica Sava, răposat la 27. Octombrie 1742; Iustin Costin, răposat la 26 Maiu 1745.

Călugării aceștia la mănăstirea din Bixad au fost trimiși de către Ordinul Sf. Vasile cel Mare, din mănăstirea de la Muncaciul din partea lui Emanuel Olsavski, Episcopul Muncaciului. E de reținut faptul, că nu numai mănăstirea Bixad, ci și dieceza Gherlei s'a ținut de Episcopia de Muncaciul, căci în timpul acela a avut autoritate nu numai asupra Maramureșului, ci și peste județul Sătmar și Ugocea, timp de 120 ani, adică până la 7 Decembrie 1855, când 94 parohii române din Maramureș, Sătmar, Ugocea, s'au atașat diecezei nou ridicate a Gherlei. Dieceza Gherlei s'a canonizat în 6 Decembrie 1855 prin Bulla fericitului Pontifice Piu al IX-lea „Ad apostolicam Sedem”. Prima mănăstire și casa de Bixad edificate de Isaia Archimandritul, au

fost din lemn și au fost astfel ținute până în anul 1770, când cu ajutorul lui Dumnezeu și al credincioșilor creștini din apropiere și depărtări s'a zidit mănăstirea și curtea de piatră, Patrnilor Apostoli Sf. Petru și Pavel. Aceasta sub împărăteasa Maria The-rezia, Episcopul Muncaciului Andreiu Bacsinszki, primul Episcop din preoțimea mireană, căci înaintea lui toți Episcopii au fost aleși dintre călugării Ordului Sf. Vasile cel Mare.

În timpul acela a fost egumen al mănăstirii de Bixad, Benjamin Iaciu. Așa dar în anul 1771 mănăstirea era nou ridicată din peatră în forma crucii grecești, după stilul răsăritean. A fost sfințită de către Episcopul Bacsinszki cu cea mai mare solemnitate.

Serbările comemorative împreunate cu desvelirea monumentului dr. Ioan cândva Mihalyi anunțate pe 9 Iunie crt. din cauză, că domnii Miniștri, cari și-au anunțat participarea la aceste serbări au fost împiedicați de a sosi pe acest termen, s'au amânat. Indată ce se va stabili definitiv noul termen, vom vesti cititorilor noștri.

Sf. Metodiu Patriarhul Constantinopolului și-a tras originea din o familie vestită din Sicilia și a fost un bărbat foarte învățat, cunoscând atât științele cele profane cât și cele bisericesti. A guvernat biserica cu înțelepciune și cu blândețe. Sub domnia lui s'a sistat persecutarea icoanelor sfinte și s'au așezat acele iarăși în biserici. A repauzat în 14 Iunie în anul 846. (Tit. Bud: Vieța Sf.).

Sf. Profet Eliseu sau Elisa — ce înseamnă ajutorul lui Dumnezeu — a fost profet al legei vechi, fiul lui Bafat, învățăcelul lui Ilie și urmașul aceluia. Pre Eliseu din porunca lui Dumnezeu Ilie l'a ales de profet și de urmașul său. Anume aflându-l Ilie pre Eliseu pe câmp a aruncat paliul său preste el. Era adică datina în Orient — care există și azi — că cu aruncarea pre cineva a vestmântului unui dirigător mai înalt să dedea acelui și dirigătorii și puterea lui. Eliseu primind paliul lui Ilie s'a rugat să poată merge acasă să ia rămas bun de la ai săi și scoțând doi boi din jug i-au fript la focul ce a făcut din lemnele plugului și ospătând pre ai săi s'a dus la Ilie și a rămas cu dânsul până la ridicarea lui la cer, când de la Ilie a dobândit de moștenire puterea de profeție și cu voia lui Dumnezeu de a face minuni. Când Ilie fu ridicat la cer a căzut paliul la pământ cu care Prof. Eliseu a împărțit în două apa Iordanului, văzând aceasta învățăceii lui Ilie l'au primit de învățătorul lor pre Eliseu.

Profetul Eliseu a profețit dela anii 896 până la 840 înainte de Hristos, vestind puterea și bunătatea unuia Dumnezeu adevărat. Bunul Dumnezeu prin dânsul a făcut multe

minuni, astfel cu paliul Sf. Ilie a împărțit apa Iordanului și a trecut preste dânsa ca pe uscat. În Ierichon la ruga lui s'au îndulcit apele cele stricate. În Betel precum scrie Sf. Augustin — păgânii au trimis pre pruncii lor ca să-l batjocorească pre Eliseu, iar dânsul chiemând în ajutor pre Dumnezeu iată din pădure au ieșit doi urși și au spintecat 42 de prunci. A înmulțit oleiul unei văduve care din prețul aceluia a plătit pre datorișii, ei cari o necăjau foarte.

S. Eliseu făcând încă și alte multe minuni după o viață de 50 ani plină de sântenie a repauzat. Când deja era în mormânt din greșală s'a pus acolo și un alt mort care îndată ce a atins trupul Sfântului profet a înviat.

Mormântul S. Eliseu de lângă Samaria încă și în timpul S. Ieronimul cercetau mulți. Iulian Apostata a distrus și acest mormânt și călugării de acolo abia au putut mântui vre-o câteva din sfintele lui moaște care s'au dat Sfântului Atanasiu, care le-a dus în anul 461 în Alexandria de acolo în Constantinopol iar în anul 718 la Ravena.

Rugare. Ne îndreptăm cu rugămintele către cetitorii noștri, cari sunt în restanță cu plata abonamentului „Duminiceii” să binevoiască a-și achita datoria fără amânare.

Calendar săptămânal.

14—20 Iunie 1925.

14. **Dumineca Tuturor Sfinților** (Ev. d. Mateiu c. 10 v. 32—33, 37—38, inv. 1. gl. 8.) Pr. Eliseu și Metodiu.
15. Luni. Pr. Amon.
16. Marți. Pr. Tihon făcăt. de minuni Episc. Amathuntei.
17. Miercuri. SS. MM. Manuil, Savel, Ismail.
18. Joi. S. Martir Leontie cu cei impr. cu dânsul.
19. Vineri. S. Ap. Iuda fratele Domnului.
20. Sâmbătă. S. Martir Metodie, Episc. Patarelor.